

## สารบัญ

|                                                          |      |
|----------------------------------------------------------|------|
| ❖ คำนำผู้แปล .....                                       | iii  |
| ❖ คำนิยมโดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ บำรุงสุข .....     | viii |
| ❖ คำนิยมโดย พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ .....             | x    |
| ❖ คำนำ .....                                             | xiii |
| ❖ รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในการผลิต คู่มือของ IPU-DCAF ..... | xiv  |
| ❖ คำปรารภ .....                                          | 1    |
| ❖ สิ่งที่ท่านจะค้นพบในคู่มือฉบับนี้ .....                | 5    |

|                           |    |
|---------------------------|----|
| รายการที่อยู่ในกรอบ ..... | 12 |
|---------------------------|----|

### ภาคที่ 1

#### พัฒนาการแนวความคิดด้านความมั่นคง

#### และผู้มีบทบาทด้านความมั่นคง : ความท้าทายต่อรัฐสภา

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| บทที่ 1 ❖ ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกที่เปลี่ยนแปลง ..... | 19 |
| บทที่ 2 ❖ ความสำคัญของการกำกับดูแลโดยรัฐสภา .....             | 25 |
| บทที่ 3 ❖ บทบาทและความรับผิดชอบของรัฐสภา .....                | 29 |
| และสถาบันอื่นๆ ของรัฐ                                         |    |

### ภาคที่ 2

#### การกำกับดูแลและการตรวจสอบนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| บทที่ 4 ❖ การขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ .....           | 37 |
| บทที่ 5 ❖ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติและกฎกติการะหว่างประเทศ ..... | 45 |
| บทที่ 6 ❖ บทบาทของภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน .....               | 51 |
| บทที่ 7 ❖ มุมมองทางเพศสภาพต่อนโยบายด้านความมั่นคง .....         | 65 |

### ภาคที่ 3

#### องค์ประกอบหลักของฝ่ายปฏิบัติการในภาคความมั่นคง

|          |                                        |     |
|----------|----------------------------------------|-----|
| บทที่ 8  | ❖ ทหาร                                 | 77  |
| บทที่ 9  | ❖ องค์การด้านทหารอื่นๆ ของรัฐ          | 85  |
| บทที่ 10 | ❖ โครงสร้างของหน่วยงานตำรวจ            | 89  |
| บทที่ 11 | ❖ หน่วยงานข่าวกรองและหน่วยงานราชการลับ | 94  |
| บทที่ 12 | ❖ บริษัทเอกชนที่ทำงานด้านการรักษา      | 104 |
|          | ความปลอดภัย การทหาร และความมั่นคง      |     |

### ภาคที่ 4

#### นโยบายความมั่นคงแห่งชาติภายใต้การกำกับดูแลและตรวจสอบ

#### โดยรัฐสภา : เจื่อนไซและกลไกในการดำเนินงาน

|          |                                                                      |     |
|----------|----------------------------------------------------------------------|-----|
| บทที่ 13 | ❖ เจื่อนไซที่นำไปสู่การกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพโดยรัฐสภา          | 113 |
| บทที่ 14 | ❖ กลไกของรัฐสภาที่ใช้ในการกำกับดูแลภาคความมั่นคง                     | 122 |
| บทที่ 15 | ❖ คณะกรรมการการกลาโหมรัฐสภาหรือ<br>คณะกรรมการการรัฐสภาด้านความมั่นคง | 132 |
| บทที่ 16 | ❖ ผู้ตรวจการแผ่นดิน (The Ombudsman)                                  | 138 |
| บทที่ 17 | ❖ การเยี่ยมเยียนหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง                | 145 |

### ภาคที่ 5

#### การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคง :

#### สถานการณ์พิเศษและการปฏิบัติการพิเศษ

|          |                                                                             |     |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| บทที่ 18 | ❖ สถานการณ์ที่เป็นข้อยกเว้น                                                 | 153 |
| บทที่ 19 | ❖ การรักษาความมั่นคงภายใน                                                   | 159 |
| บทที่ 20 | ❖ การก่อการร้าย                                                             | 166 |
| บทที่ 21 | ❖ วิทยาการด้านข้อมูลข่าวสารและความมั่นคง :<br>เครื่องมือและความท้าทายใหม่ ๆ | 182 |
| บทที่ 22 | ❖ ภารกิจในปฏิบัติการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศ                              | 187 |

## ภาคที่ 6

### ทรัพยากรทางการเงิน : การควบคุมงบประมาณด้านความมั่นคง อย่างมีประสิทธิภาพ

|            |                                              |     |
|------------|----------------------------------------------|-----|
| บทที่ 23 ❖ | ความมั่นคงและอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ        | 203 |
| บทที่ 24 ❖ | การตรวจสอบบัญชีรายจ่ายงบประมาณด้านความมั่นคง | 223 |

## ภาคที่ 7

### ทรัพยากรมนุษย์ในภาคความมั่นคง : การสร้างหลักประกัน

#### ในความเป็นมืออาชีพและการกำกับดูแลตามแนวทางประชาธิปไตย

|            |                                                               |     |
|------------|---------------------------------------------------------------|-----|
| บทที่ 25 ❖ | การส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยในภาคความมั่นคง                  | 235 |
| บทที่ 26 ❖ | การจัดการบริหารงานบุคคลในภาคความมั่นคง                        | 252 |
| บทที่ 27 ❖ | การเกณฑ์ทหารและการคัดค้านการเกณฑ์ทหาร<br>โดยอ้างหลักมนุษยธรรม | 256 |

## ภาคที่ 8

### ทรัพยากรทางวัตถุ : การทำให้การกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดหา และการถ่ายโอนอาวุธเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

|            |                                |     |
|------------|--------------------------------|-----|
| บทที่ 28 ❖ | การจัดหาอาวุธและอุปกรณ์ทางทหาร | 269 |
| บทที่ 29 ❖ | การค้าอาวุธและการถ่ายโอนอาวุธ  | 278 |

|               |     |
|---------------|-----|
| อ้างอิงท้ายบท | 295 |
|---------------|-----|

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| สหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศคือใคร ? | 307 |
|----------------------------------|-----|

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| ศูนย์การควบคุมกองทัพในระบบประชาธิปไตย ณ กรุงเจนีวา | 309 |
|----------------------------------------------------|-----|

(The Geneva Centre for the Democratic Control  
of Armed Forces - DCAF)

|                 |     |
|-----------------|-----|
| เกี่ยวกับผู้แปล | 313 |
|-----------------|-----|